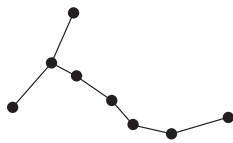

An illustration of a person's legs and a dog running through a forest of colorful trees. The person is wearing a blue jacket, red pants, white socks, and dark sneakers with white laces. The dog is dark blue with a red collar. The trees are represented by vertical stripes of various colors: green, yellow, blue, purple, orange, and pink. The title 'KNIHY, KTORÉ ZHĽTLI MÔJHO OTCA' is written vertically in white capital letters on a blue tree trunk.

KNIHY, KTORÉ ZHĽTLI MÔJHO OTCA

Čudesný a magický príbeh Vivalda Bonfima

AFONSO CRUZ

KNIHY, KTORÉ ZHLTLI MÔJHO OTCA

Čudesný a magický príbeh Vivalda Bonfima

AFONSO CRUZ

Táto kniha vychádza vďaka finančnej podpore

Obra apoiada pela Direção-Geral do Livro,
dos Arquivos e das Bibliotecas/Portugal.

Knihy, ktoré zhltil môjho otca

z portugalského originálu *Os Livros que Devoraram o Meu Pai*

Copyright © Afonso Cruz, 2010

First published in Portugal by Editorial Caminho, 2010.

The author is represented by Bookoffice

(en.bookoffice.booktailors.com).

Preklad a rozhovor © Zuzana Greksáková

Projektový manažment Zuzana Chudíková

Zodpovedná redaktorka Mária Štefánková

Grafický návrh a úprava Eva Belláková

Grafický návrh obálky Júlia Molčanová

Slovak edition © Portugalský inštitút

Bratislava 2020, www.portugal.sk

V publikácii je použitý citát z diela Roberta Louisa Stevensona

Podivný prípad doktora Jekylla a pána Hyda v preklade

Karola Dlouhého (Petit Press 2006).

Tlač EXPRESPRINT s.r.o., Partizánske

Printed in the Slovak Republic

ISBN 978-80-973160-9-9

Mojim deťom

OBSAH

KAPITOLA 1	11
KNIHY, SAMÉ KNIHY	
KAPITOLA 2	13
SCHODY A SCHODISKÁ	
KAPITOLA 3	15
OBČAS ZNIE JEJ HLAS TROCHU POKRKYVANE	
KAPITOLA 4	17
VŠETKO BOLO PLNÉ PÍSMEN	
KAPITOLA 5	19
ČÍTAL SOM KNIHU ZA KNIHOU	
KAPITOLA 6	21
ČO V SKUTOČNOSTI TVORÍ NAŠE TELO	
KAPITOLA 7	23
KONEČNE SOM SI JU PREČÍTAL	
KAPITOLA 8	25
V KNIHE	
KAPITOLA 9	27
VOLÁM SA ELIAS BONFIM, SOM VELMI PRESVEDČIVÝ ČLOVEK.....	
KAPITOLA 10	31
POD PAZUCHOU SI NOSIL CITÁTY	
KAPITOLA 11	35
MOJE MYŠLIENKY TAM OSTALI	

KAPITOLA 12	39
KTO BY JU UŽ LEN NEMAL RÁD?	
KAPITOLA 13	41
NA ČAJI S PÁNOM STEVENSONOM	
KAPITOLA 14	43
ĽUDSKÁ VÁHA	
KAPITOLA 15	45
NAPOLY MUŽ, NAPOLY ZVER	
KAPITOLA 16	49
MAL SOM SI POČKAŤ NA LEPŠIU CHVÍLU	
KAPITOLA 17	53
PALICOU PO KLÚČNEJ KOSTI	
KAPITOLA 18	57
SNAHA SA MI NEDÁ UPRIEŤ	
KAPITOLA 19	63
PREŠLA MNOU, AKO KEĎ ČLOVEK PREJDE CEZ OTÁČACIE DVERE	
KAPITOLA 20	65
VLADIVOSTOK	
KAPITOLA 21	71
STROMOVÝ BARÓN	
KAPITOLA 22	73
DETAIL	
KAPITOLA 23	75
TEPLOTA, PRI KTOREJ HORÍ PAPIER	
KAPITOLA 24	77
NEDOKÁZAL SOM SA POHNÚŤ V ZAJATÍ TOLKÝCH VZLYKOV	
KAPITOLA 25	83
MOTÝL	
KAPITOLA 26	87
ĽUDIA SA PREMENIA NA KNIHY	
KAPITOLA 27	91
PUDINGOVÉ KOLÁČIKY	
EPILÓG	93
ROZHOVOR S AUTOROM	97

KAPITOLA 1

KNIHY, SAMÉ KNIHY!

„Vivaldo! Vivaldo! Vivaldo!
Vivaldo!“ kričal vedúci oddelenia, ale on ho počul len v diaľke, jeho hlas sa stratil za rohom.

Týmito slovami začala príbeh o mojom otcovi Vivaldovi Bonfimovi moja starká. Pracoval na daňovom úrade v 7. okrsku a svet považoval za nudný, otravný, všedný, nezáživný, plný papierov, papierovačiek a ďalšej byrokracie, ktorej za obeť padajú stromy. Bol to svet, ktorému nutne chýbala literatúra. V tom osudovom čase bola moja mama tehotná so mnou, plával som jej v maternici a robil kotrmelce ako šaty v práčke. Môj otec myslel len na knihy (knihy, samé knihy!), ale život mal na to iný názor, jeho život myslel aj na iné veci, ktoré ho rozptyľovali, a tak sa otec musel zamestnať. Život často nemá žiadne pochopenie pre naše záľuby. No môj otec si aj tak brávil knihy (knihy, samé knihy!) na daňový úrad a potajme si čítal vždy, keď mohol. Nie je to práve prístup, ktorý možno kvitovať, ale bolo to silnejšie ako on. Môj otec

nadovšetko miloval literatúru. Pod vzormi B, tlačivami na zmenu činnosti a ďalšími papiermi so vznešenými názvami skrýval vždy nejakú knihu, ktorú si potajme čítal, a predstieral, že pracuje. Nebolo to správne, ale môjmu otcovi chodili po rozume len knihy. Presne to mi povedala moja starká so zvráskavenými myšlienkami na čele.

Svojho otca som nikdy nepoznal. Keď som sa narodil, už nebol na tomto svete.

KAPITOLA 2

SCHODY A SCHODISKÁ

Čo je to eufemizmus? Keď sa snažíme podať veci tak, aby sme nikoho nezranili, a použijeme menej ostré slová. Ja som, napríklad, povedal, že môj otec už nie je na tomto svete, namiesto toho, aby som povedal, že zomrel na infarkt. Mohlo by sa zdať, že ide o eufemizmus: „už nie je na tomto svete“ namiesto „zomrel“, ale nie. Ako neskôr pochopíte, je to objektívna pravda. Žiadna štylistická figúra.

V jedno poobedie, v jedno z mnohých poobedí, si môj otec čítal knihu, ktorú si schovával pod tlačivom k dani z príjmu fyzickej osoby, aby si jeho šéf nevšimol, že nepracuje. A bolo to v to poobedie, keď sa taký zašitý, taký sústredený, ponoril do knihy. Úplne sa v nej stratil. Keď sa šéf oddelenia zastavil pri jeho pracovnom stole, už tam nebol. Na stole ležali len tlačivá k dani z príjmu a jeden výtlačok *Ostrova doktora Moreaua* otvorený na posledných stranách. Júlio (tak sa volal otcov šéf) naňho zavolať: „Vivaldo! Vivaldo!“, ale môj otec nereagoval. Uviazol uprostred literatúry, román sa stal jeho životom.

Moja starká vraví, že tak to dopadne, keď sa skutočne sústredíme na to, čo čítame. Úplne sa ponoríme do knihy, ako sa to stalo môjmu otcovi. Je to také jednoduché, ako keď sa vykloníme z balkóna, ale menej nebezpečné, hoci tiež nás čaká pád z niekoľkých poschodí. Presne tak, lebo kniha má viacero poschodí. Od starkej som sa napríklad dozvedel, že jedno dielo od Órigenésa má prvotný, povrchný výklad, a potom ďalšie, hlbšie, plné inotajov. Nebudem to tu teraz rozvíjať, stačí vedieť, že dobrá kniha by mala mať viac než len jednu vrstvu kože, mala by mať niekoľko poschodí. Prízemie literatúre nestačí. S tým si vystačia v stavebníctve, prízemie vyhovuje niekomu, kto nemá rád schody, pomôže tomu, kto po nich nedokáže vyjsť, ale literatúra potrebuje poschodia naskladané jedno na druhom. Schody a schodiská, písmená nad nimi, písmená pod nimi.